

POMM1083 Arviointimatriisi opiskelijan itsearviointiin

Arviointikohteet tavoitteittain	Osaamisen taso				
T1: ymmärrät kielen sosiaalisen ja tilanteisen luonteen sekä kielten merkityksen identiteettien rakentumisessa	Välttävä 1	Tyydyttävä 2	Hyvä 3	Kiitettävä 4	Erinomainen 5
Kyky ymmärtää, miten tilanne ja siihen osallistujat vaikuttavat kielen- ja erilaisten multimodaalisten keinojen käyttöön (kielen sosiaalinen ja tilanteinen luonne)	Tiedän että eri tilanteet vaativat erilaista kielen- ja multimodaalisten keinojen käyttöä, mutta minun on vaikeaa mukauttaa omaa toimintaani tilanteen ja siihen osallistujien vaatimalla tavalla. Tiedon soveltaminen pedagogisesti on haastavaa.		Ymmärrän että kielenkäyttötilanteen osapuolet voivat kokea ja tulkita saman tilanteen eri tavoin. Pystyn erittelemään kielen- ja erilaisten multimodaalisten keinojen käyttöön vaikuttavia tekijöitä ja pystyn toimimaan erilaisissa kielenkäyttötilanteissa ja -suhteissa tavoitteellisesti tilanteiden edellyttämällä tavalla. Haluan kehittää itseäni. Opetuksessani osaan ohjata oppilaita tarkastelemaan kielen tilanteisuutta.		Tunnistan ja pystyn valikoimaan omat kielen- ja tekstienkäyttötapani tietoisesti tilanteen ja osallistujien mukaan. Tunnistan kielen- ja erilaisten multimodaalisten keinojen käyttöön liittyviä erityispiirteitä ja odotuksia, kunnioitan niitä ja pystyn toimimaan joustavasti, mukauttamaan omaa toimintaani tilanteen vaatimusten mukaan. Pystyn reflektoimaan kriittisesti ja kyseenalaistamaan omaa toimintaani. Opetuksessani osaan ohjata oppilaita tarkastelemaan monin tavoin kielen tilanteisuutta.
Kyky ymmärtää suomen kielen ja kirjallisuuden oppiaineen ja -sisältöjen merkitys oppijan identiteetin, kehityksen ja hyvinvoinnin näkökulmasta ja kyky hyödyntää oppijoiden omia tekstimaisemia heidän toimijuutensa tukemiseksi oppijalle minäpystyvyyden kokemuksia (Oppijälähtöisyys 4.6)	Osaamiseni pedagogisen toiminnan ja kielellisten ilmiöiden erittelyssä ja tulkinnassa on pinnallista ja/tai vähäistä. En osaa huomioida oppilaiden erilaisuutta (kielitaitoa, ikää, temperamenttia jne.). Suunnittelen vain harvoin tai en koskaan oppijoiden vapaa-ajan tekstimaisemia hyödyntävää opetusta tai oppimista oppijoiden toimijuuden edistämiseksi.		Tunnistan ja osaan tukea oppijoiden erilaisuutta (kielitaitoa, ikää, temperamenttia jne.) oppimisprosessien suunnittelussa ja toteutuksessa. Osaan tarkastella pedagogista toimintaa ja kielellisiä ilmiöitä sekä oppijoiden kielellisten identiteettien rakentumisen että moninaisuuden kannalta. Hyödynnän oppijoideni tekstimaisemia ja erilaisia oppimisympäristöjä eriyttääkseni opetustani ja luodakseni sitä kautta toimijuutta edistävää ja motivoivaa toimintaa oppijoille.		Oppijoiden erilaisuus (kielitaito, ikä, temperamentti, identiteetit jne.) on oppimisprosessien suunnittelussani lähtökohtana. Osaan eritellä analyttisesti ja kriittisesti pedagogista toimintaa ja kielellisiä ilmiöitä sekä oppijoiden kielellisten identiteettien rakentumisen että moninaisuuden kannalta. Olen kiinnostunut oppijoideni tekstimaisemista ja haluan oppia niistä jatkuvasti lisää. Mukautan ja uudistan aktiivisesti opetus- ja oppimisstrategioitani mm. oppijoiden tekstimaisemista hankkimani tiedon ja teknologioiden avulla sekä

					kiinnostukseni perusteella. Arvioin valittujen menetelmien sopivuutta oppijoiden tarpeiden, sitoutuneisuuden ja tavoitteiden mukaan. Kehitän työyhteisöni erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntämistä.
T2: osaat ohjata ja arvioida monimuotoisten tekstien tulkinta- ja tuottamisprosesseja oppijälähtöisesti oppimisen eri vaiheissa	Välttävä 1	Tyydyttävä 2	Hyvä 3	Kiitettävä 4	Erinomainen 5
Kyky eritellä ja arvioida oppilaiden moninaisia tulkitsemisen taitoja monimediaisissa oppimisympäristöissä ja tukea niiden kehittymistä läpi alakoulun (Tekstien tulkitsemistaitojen pedagogiikka 4.2)	Tunnistan yksittäisiä elementtejä oppilaiden tulkitsemisen taidoista, mutta en osaa eritellä tai arvioida oppilaan osaamistasoa esim. tekstin ymmärtämisen, erittely- ja tulkintataitojen, tiedonhankintataitojen tai lähdekriittisyyden osalta. Tukeudun opetuksessa mieluiten vain valmiiseen oppimateriaaliin.		Tunnistan ja osaan eritellä, arvioida ja tukea oppijoita osaamistason perusteella tulkitsemisen taidoissa esim. tekstin ymmärtämisen, erittely- ja tulkintataitojen, tiedonhankintataitojen tai lähdekriittisyyden osalta. Hyödynnän opetuksessani monipuolisesti monimediaisia oppimisympäristöjä.		Osaan eritellä, arvioida ja tukea yksilöllisesti oppijoitani tulkitsemisen taitojen kehittämisessä esim. tekstin ymmärtämisen, erittely- ja tulkintataitojen, tiedonhankintataitojen tai lähdekriittisyyden osalta. Tunnen hyvin monimediaisia oppimisympäristöjä ja osaan hyödyntää niitä oppijoiden tulkitsemisen taitojen kehittämisessä.
Kyky eritellä, arvioida ja tukea tekstien tuottamistaidon (prosessi + tekstilajitietoisuus) kehittymistä monimediaisissa oppimisympäristöissä (Tekstien tuottamisen pedagogiikka 4.3.)	Tunnistan yksittäisiä elementtejä oppijoiden tekstien tuottamistaidoista, mutta en osaa eritellä tai arvioida oppilaan osaamistasoa esim. tekstilajien tuottajina. Tukeudun opetuksessa mieluiten vain valmiiseen oppimateriaaliin ja tuttuihin kirjoitusharjoituksiin.		Tunnistan ja osaan eritellä, arvioida ja tukea oppijoita osaamistason perusteella tekstien tuottamistaidoissa esim. tekstilajitietoudessa tai kirjoitusprosessin hallinnassa. Hyödynnän opetuksessani monipuolisesti monimediaisia oppimisympäristöjä, joissa oppilaat tuottavat erilaisia tekstejä.		Erittelen, arvioin ja ohjaan oppilaideni tekstien tuottamistaitojen kehittymistä yksilöllisesti ja monipuolisesti monimediaisissa oppimisympäristöissä. Kehitän tekstien tuottamistaitojen pedagogiikkaa.
Kyky eritellä, arvioida ja tukea kielitietoisuuden kehittymistä (Kielitietoisuuden pedagogiikka 4.4)	Kykyni ohjata oppijoita tunnistamaan kielellisiä taitojaan ja kehittämään niitä on heikko. En havainnoi kieli- ja tekstimaailmaa ja pyri kehittämään sen pohjalta taitojani ja opetustani. Opetan kielen ilmiöitä oppimateriaalien pohjalta niitä kyseenalaistamatta. En pidä		Pyrin ohjaamaan oppijoita tunnistamaan kielellisiä taitojaan ja kehittämään niitä. Pyrin havainnoimaan kieli- ja tekstimaailmaa ja kehittämään sen pohjalta taitojani ja opetustani. Osaan melko hyvin lähestyä kielen ilmiöitä pedagogisesti ja pelkistää niitä oppijoiden ikätasolle sopivasti.		Minulle on luontevaa ohjata oppijoita tunnistamaan kielellisiä taitojaan ja kehittämään niitä. Havainnoin tottuneesti kieli- ja tekstimaailmaa ja kehitän sen pohjalta taitojani ja opetustani. Osaan lähestyä kielen ilmiöitä pedagogisesti ja pelkistää niitä oppijoiden ikätasolle sopivasti.

	merkityksistä neuvottelua kovin tärkeänä vuorovaikutuksessa. Koen erittäin vaikeaksi oppijoiden kielellisen identiteetin kehittymistä ja monikielisyyden tukemisen.		Näen kielen osana kokonaista toimintaympäristöä ja osaan useimmiten vuorovaikutuksessa neuvotella merkityksistä oppijoiden kanssa.		Näen kielen osana kokonaista toimintaympäristöä ja osaan vuorovaikutuksessa neuvotella merkityksistä oppijoiden kanssa. Osaan tukea oppijoiden kielellisen identiteetin kehittymistä ja monikielisyyttä.
Kyky ymmärtää suomen kielen ja kirjallisuuden oppiaineen erityisluonne sisältö- ja välineaineena sekä kyky jäsentää kielen ilmiöitä ja ohjata monilukutaidon kehittymistä eri oppiaineissa sekä monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa (Monilukutaidon pedagogiikka eri oppiaineissa ja niitä yhdistävänä tekijänä 4.5)	Käsitykseni suomen kielen ja kirjallisuuden oppiaineesta on pirstalainen enkä hahmota sen kaikkia sisältöjä tai yhteyksiä muihin oppiaineisiin. En osaa jäsentää kielen ilmiöitä yli oppiainerajojen enkä tukea oppilaiden monilukutaidon kehittymistä oppiaineissa tai projekteissa.		Ymmärrän suomen kielen ja kirjallisuuden oppiaineen luonteen sisältö- ja välineaineena ja pyrin ohjaamaan oppilaiden oppimista molemmista näkökulmista. Osaan tarkastella kielen ilmiöitä eri oppiaineiden näkökulmista ja ohjata oppilaiden monilukutaidon kehittymistä niissä sekä erilaisissa oppimisprosesseissa.		Suunnittelen suomen kielen ja kirjallisuuden opetukseni oppiaineen erityisluonteeseen sisältö- ja välineaineena huomioiden. Ohjaan oppilaiden monilukutaidon kehittymistä kaikissa oppiaineissa ja oppimisprosesseissa sekä ohjaan oppilaitakin aktiivisesti erittelemään kielen ilmiöitä eri oppiaineissa.
T3: osaat arvioida ja kehittää omaa kieliasiantuntijuuttasi, esimerkiksi monimuotoisten tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen taitojasi	Välttävä 1	Tyydyttävä 2	Hyvä 3	Kiitettävä 4	Erinomainen 5
halukkuus ja tavat kehittyä ja kehittää, ryhmässä toimiminen	Tunnistan joitakin kehittämiskohteitani arviointietoa löyhästi hyödyntäen. Valitut tehtävät tukevat osittain osaamiseni kehittymistä. Osaamisen kehittymisen tarkasteluni voi olla pääosin raportoivaa/kuvailevaa tai puuttua joiltakin osin suhteessa pedagogisen arvioinnin kriteereihin. Työskentelyssäni omien tavoitteiden saavuttamiseksi on puutteita, jotka näkyvät oppimistehtävien ja sekä sivuston laadussa. Joissakin sovituissa oppimistehtävissä on puutteita tehtävänantojen noudattamisessa (esim. tehtävien pohdinta ja perustelut ovat niukkoja, ja niihin liittyvän kirjallisuuden		Tunnistan omia kehittämiskohteitani arviointitietoa hyödyntäen hyvin. Teen oppimisesta itselleni merkityksellistä valitsemalla osaamistaan kehittäviä tehtäviä ja tarkastelen osaamisensa kehittymistä pääosin analyyttisesti ja kattavasti suhteessa pedagogisen osaamisen arviointikriteereihin. Työskentelen aktiivisesti omien tavoitteidensa saavuttamiseksi, mikä näkyy myös oppimistehtävien sekä oman sivustoni laadussa. Sovitut oppimistehtävät olen tehnyt tehtävänantojen mukaisesti. Tehtävissä on pohdintaa ja perusteluja, joihin on liitetty kirjallisuutta hyvin. Pedagogiset sovellukset ovat selkeitä, ja		Tunnistan ja argumentoin omia kehittämiskohteitani arviointitietoa hyödyntäen monipuolisesti ja analyyttisesti. Teen oppimisesta itselleni merkityksellistä valitsemalla osaamistani kehittäviä tehtäviä ja tarkastelen osaamisensa kehittymistä analyyttisesti, kriittisesti, monipuolisesti sekä omaa ajattelua uudistaen suhteessa pedagogisen osaamisen arviointikriteereihin. Työskentelen aktiivisesti omien tavoitteidensa saavuttamiseksi, mikä näkyy myös oppimistehtävien sekä oman sivustoni laadussa. Sovitut oppimistehtävät noudattavat tehtävänantoja erinomaisesti. Tehtävien pohdinta ja perustelut ovat monipuolisia ja kattavia. Kirjallisuutta olen

	käyttö on pääasiassa referointia eikä kirjallisuudella ole selkeää yhteyttä pohdintaan ja perusteluihin. Pedagogiset sovellukset ovat osittain epäselviä ja niiden tavoitteissa, sisällöissä, toiminnassa ja arvioinnissa on puutteita tai ne ovat epäjohdonmukaisia ja hajanaisia. Työskentelyni yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi on ollut vähäistä erilaisissa ryhmissä. Olen osallistunut lähinnä olemalla paikalla ja kuuntelemalla, mutta en ole kuitenkaan estänyt tai häirinnyt muiden osallistumista.		niiden tavoitteet, sisältö, toiminta sekä arviointi muodostavat kokonaisuuden. Työskentelen aktiivisesti yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi erilaisissa ryhmissä. Osallistumiseni on tavoitteellista ja toisia kunnioittavaa, mutta osallistumistavoissa on monipuolistamisen varaa, esim. tuon hyvin keskusteluihin uusia aineksia mutten välttämättä rohkaise toisia osallistumaan tai enimmäkseen myötäilen jo sanottua.		käyttänyt taitavasti suhteessa niihin. Pedagogiset sovellukseni ovat innovatiivisia, ja niiden tavoitteet, sisältö, toiminta sekä arviointi muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden. Työskentelyni erilaisissa ryhmissä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi osoittaa vahvaa oma-aloitteisuutta ja yhteistyökykyä. Osallistun erittäin aktiivisesti ryhmän yhteisen ymmärryksen rakentamiseen sekä puhujana että kuuntelijana: tuon keskusteluihin uusia, perusteltuja aineksia ja syvennän jo esitettyjä. Osallistumiseni on erittäin rakentavaa, tavoitteellista sekä toisia osallistavaa ja kunnioittavaa.
Kyky tulkita erilaisia tekstejä (1.1)	Tekstien analysoiminen ja tulkintojen esittäminen tuntuu vaikealta. Erilaisten tekstien nimeäminen ja tunnistaminen on haastavaa. Minusta on vaikeaa kuvata, mitä tarkoitusta varten teksti on kirjoitettu.		Pystyn analysoimaan ja erittelemään erilaisten tekstien merkityksiä sekä pohtimaan ja perustelemaan, miksi teksti on kirjoitettu. Tekstin tulkinnassa käytettävät käsitteet, kuten tekstilaji, tyyli ja sävy, ovat minulle tuttuja ja pystyn niitä soveltamaan melko sujuvasti.		Pystyn analysoimaan kriittisesti erilaisia tekstejä ja niiden merkityksiä sen mukaan, mitä tarkoitusta varten teksti on kirjoitettu, millaisia tyylikeinoja ja sävyjä siinä käytetään ja miten nämä suhteutuvat esimerkiksi ajalliseen tai kulttuuriseen kontekstiin. Tunnistan hyvin eri tekstilajeja ja pystyn esittämään perusteltuja tulkintoja tekstin merkityksistä sekä arvioimaan kriittisestikin niiden käyttöyhteyksiä.
Kyky hallita erilaisten tekstien tuottamisprosesseja ja -välineitä yksin ja yhdessä sekä kyky tuottaa tekstilajeja erilaisiin käyttötarkoituksiin (2.1 ja 2.2)	Eri tekstien, myös multimodaalisten, suunnittelu, muokkaus ja viimeistely ovat usein minulle vaikeita, ja tekstien tuottaminen sekä yksin että ryhmässä tuntuu haasteelliselta. Tekstin tuottamisen välineiden, kuten		Hallitsen hyvin joitain eri tekstien, myös multimodaalisten, suunnittelun, muokkauksen ja viimeistelyn vaiheita. Tekstien tuottaminen sekä yksin että ryhmässä sujuvat pääosin. Osaan käyttää muutamia tekstin tuottamisen		Hallitsen erinomaisesti eri tekstien, myös multimodaalisten, suunnittelun, muokkauksen ja viimeistelyn. Olen taitava tekstin tuottaja sekä yksin että yhdessä työskennellessä. Osaan käyttää joustavasti ja monipuolisesti

	tekstin- ja kuvankäsittelyohjelmien, käyttötaitoni ovat puutteellisia. Minulla on vaikeuksia tuottaa eri tekstilajeja eri käyttötarkoituksiin. On vaikea ottaa huomioon erilaiset sosiaaliset, kulttuuriset ja institutionaaliset tilanteet. Tekstini sisällössä, rakenteessa tai kielessä on isoja puutteita.		välineitä, esimerkiksi tekstin- ja kuvankäsittelyohjelmia. Osaan tuottaa eri tekstilajeja eri käyttötarkoituksiin erilaisissa sosiaalisissa, kulttuurisissa ja institutionaalisissa tilanteissa. Tekstini ovat sisällöltään, rakenteeltaan ja kieleltään pääosin melko hyvin laadittuja.		useita erilaisia tekstin tuottamisen välineitä, esimerkiksi tekstin- ja kuvankäsittelyohjelmia. Osaan vakuuttavasti tuottaa eri tekstilajeja eri käyttötarkoituksiin erilaisissa sosiaalisissa, kulttuurisissa ja institutionaalisissa tilanteissa. Tekstini ovat sisällöltään, rakenteeltaan ja kieleltään erittäin hyvin laadittuja.
Kyky kehittää kielitietoisuutta ja tukea kielellisen identiteetin rakentumista (3.1)	Kielen tehtävien, merkitysten, käyttötapojen ja vaikutuskeinojen erittely eri tilanteissa ja teksteissä on minulle vaikeaa. Koen haasteelliseksi pohtia kielenkäytön säännönmukaisuuksia tai sen vaihtelua alueellisesti ja tilanteisesti. Kielitiedon käsitteiden soveltaminen on minulle vaikeaa. En juuri tunne tarvetta pohtia kielitaidon moninaisuutta ja kielen merkitystä yksilön identiteetille ja oppimiselle.		Osaan analysoida tärkeimpiä kielen tehtäviä, merkityksiä ja käyttötapoja ja peilata niitä suhteessa tilanteisiin ja tekstilajeihin. Pystyn havainnoimaan kielenkäytön keskeisiä vaikutuskeinoja. Pystyn erittelemään kielenkäytön tyypillisimpiä säännönmukaisuuksia ja hahmottamaan kieltä systeeminä. Hahmotan keskeisiä piirteitä siinä, miten kielenkäyttö vaihtelee alueellisesti, tilanteisesti ja sosiaalisesti ja miten kieli on muuttunut aikojen kuluessa. Keskeiset kielitiedon käsitteet ovat minulle tuttuja ja pystyn melko hyvin soveltamaan niitä havaintojen kuvauksessa sekä osaan käyttää niitä opetuksessa. Ymmärrän, että tilanteinen kielenkäyttö perustuu sopimuksiin. Ymmärrän kielitaidon moninaisuuden ja kielen merkityksen yksilön identiteetille ja roolin kaikessa oppimisessa ja ajattelussa. Pyrin tukemaan oppijoideni kielellisen identiteetin kehittymistä.		Osaan analysoida kielen tehtäviä, merkityksiä ja käyttötapoja ja peilata niitä suhteessa tilanteisiin ja tekstilajeihin. Pystyn analyttisesti havainnoimaan, miten kielenkäytöllä vaikutetaan. Pystyn erittelemään kielenkäytön säännönmukaisuuksia ja hahmottamaan kieltä systeeminä. Hahmotan kielenkäytön alueellista, tilanteista ja sosiaalista vaihtelua ja osaan havainnoida sen muuttumista. Pystyn kuvaamaan kielellisiä havaintojani käsittein ja ohjaan sujuvasti oppijoitani niiden käytössä. Ymmärrän, että tilanteinen kielenkäyttö perustuu sopimuksiin. Ymmärrän kielitaidon moninaisuuden ja kielen merkityksen yksilön identiteetille ja roolin kaikessa oppimisessa ja ajattelussa. Osaan tukea oppijoideni kielellisen identiteetin kehittymistä.